

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicorum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:

Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 5 kr.

Főszerkesztő és lapfajladonos:

Németh Ödön.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség: Bástya-utca 9.

Kiadóhivatal: Számvetés könyvnyomdája.

Végre!

Sz.-Fejérvár, február 18.

Hát mégis? Jajdul föl a mameluk-sereg. Végre! kiáltja diadalmas örömmel az ellenzék. Megszabadult az ország a nyügtől, melyet lerázni testéről hónapok óta iparkodik hasztalanul. Polypus módjára kapaszkodott belénk, ha levágtuk egyik karját, a többivel még görcsösebben igyekezett hozzánk tapadni, míg végre megkapta a halálos csapást, melytől kimerülve tehetetlenül hullott alá.

Bánffy Dezső kormányja megbukott s miniszterelnök szóval már beadta lemondását a királynak, aki azt el is fogadta. Visszatér hát a rend, eltűnik a törvénytelen állapot, melyben másfél hónap óta fetreng az ország!

Szivós élete van a teknős békának, így tanítja a zoologia. Ha kiszedjük az agyvelejét, még akkor is él egy darabig, de végre mégis csak kiadja a párját. Majd azt hittük már, hogy szeretett miniszterelnökünknek még a teknős békánál is szivósabb az élete. Az agyvelejét ugyan nem szedtük ki, mert ugyan ki foglalkoznék ily csekélységekkel! — de keresztül vittük a politikai torturák minden fajtáján, amelyek közül egy is elegendő volna arra,

hogy más kevésbé szívós ember beadja a kulcsot. Mind kiálta Bánffy a halálos torturákat, vértézve volt valamennyi ellen a czinizmus páncéljával s ki tudja, még meddig él vala, ha meg nem öli a felülről lövellő napsugár.

Semmi különös nincs ebben. Hisz tudjuk, hogy a vízben élő hulló nehéz sebekkel is megvad élő lénynek, de amint szárazra jut, megöli a napsugár, az a ragyogó melegség, melytől más nemesebb teremtményei az Istennek életet nyerne.

A koronáról lesugárzó napsugár kioltotta Bánffy élete lángját, de egyuttal termő, áldásos melegséggel árasztotta el ezt az egész országot, ezt az egész nemzetet!

De mortuis nil, nisi bene, — mondja a latin példaszó, hanem ezt nem kell a politikai halottakra vonatkozólag is értelmeznünk. Olyan halottak ezek, akik még e világon föltámadhatnak s akik még halotti álmukban is veszedelmére lehetnek a közjónak. Miért ne parentálnánk hát el Bánffy Dezsőt, miért ne mondanánk el még egyszer — ki tudja hányadszor — mit tartotunk róla, amíg élt?!

Valóban örülünk szívünk egész erejével a halálának, mint örül a himlőben kinlódó ember, ha megszabadul a tekélyektől. Érezzük visszatérni kóros testünkbe

az egészséget, erőt, ereinkbe friss lüktetést s szívünkbe a bizodalmat, mely érzelem hej, de messze volt már tőlünk! S van-e egyáltalán, aki sajnálna bukásában azt az embert, aki oly sok keserűséget okozott a nemzetnek, oly veszedelmes helyzetbe hozta az országot, aki hatalmi vágyainak kéz volt föláldozni a nemzet önállóságát, szabadságát, szent alkotmányainak sérthetlenségét, aki a korrupció mérgével megmetyézte a közéletet, aki csúfságot csinált a szabad választás jogából, aki minden körülmények között perhorreszkálta az igazmondást, aki nem respektálta az adott szó szentségét s akinek egész uralma súlyos csapás volt ezen a szegény elgyötört országon?!

Ki sajnálna?! Még a saját vazallusai sem, akiknek nagy része már régóta várja boldog kimulását s hízkelő képét oda forgatja a jövő embere felé. Hja, a bársonyszékkel együtt elvesztette kulcsát annak az éléskamrának is, melyben a husos fazék táplálásához szükséges élelmiszert tartogatják, már pedig csak e kulccsal lehet kinyitni a mameluk-sereg szívének ama rekeszét is, hol a hűségük lakozik.

Szörnyű lehet azzal a tudattal halni meg, hogy mindenki örül kimulásunkon.

A becsület.

— A »Fejérmegyei Napló« eredeti tárczája. —

Éjjeli egy óra. Egyik körüti vendéglőben néhány fiatal ember unatkozik, dacára, hogy a pezsgős üvegek hatalmasan ürülnek. A fiúk sikkesek, akiket első pillanatra is gavallárok-nak kell tartanunk. Életkoruk 26—35 között változik. Társalgásuk meglehetősen vontatott, az opera mai előadását kritizálják több-kevesebb hozzáértéssel. Egy közülök nem szól egy szót sem hozzá, a bizonyosan valamelyik lap színházi kritikusa.

Az opera csillaga is szóba kerül, a szép Eliza. Mikor eddig ér a társalgás, akkor össze is folyik, összezavarodik, mind lárnoz, hadonáz egyszerre. Mindenki akar mondani valamit róla, a bájairól, a megjelenéséről, meg az — érényeiről.

Ekkor érkezik közbéjük Tardoss Gyula, a jókedvéről ismeretes festő. Halvány, nagyvárosias arca, gondozott bajusza, sötét szemei, könnyed mozdulatai azon alakok egyikét árulták el, akik a zsúrok szívesen látott vendégei, de akik a zsúrok után mégis jobban érzik magukat a kávéházak márvány asztalai mellett.

Dicséretes tulajdonsága, hogy a nőkről beszélni nem szeret. És ma mégis változás történt vele, mert, amint beléptekor Eliza nevét hallotta, bosszankodva jegyezte meg:

— Megint nő a témátok? Nem értem, hogy lehet velük annyit foglalkozni. Látjátok, én csak megvetéssel tudnék róluk nyilatkozni. De, lehet tán köztetek, akit bántanék e kifejezéssel, elmondom az okát is, hogy miért.

— Halljuk! — Kiállt a többi látható érdeklődéssel.

— Öt évvel ezelőtt — kezdi Gyula — Münchenben voltam. Tele ambícióval, sok idealizmussal és technikai tudással léptem itt először az életnek ránk nézve nagyon sok megpróbáltatást rejtő rögös útjára. Rózsaszímben láttam még ekkor a világot. Ábrándjaim, álmaim voltak, melyek tápláltak volna művészetemet, de vevőim nem akadtak. Mosolyogtok, pedig úgy volt. Kezdenek kezdő a szerencséje. Eleinte akár meghalhattam volna, ha nincsenek mesterek, akik kisebb dolgokat bíztak rám.

De végre megkaptam első munkámat. Gondoljátok-e, mi volt? Arczképmásolás. Egy öreg, kopaszfejű milliomos bizott meg vele. Azt mondta nekem, hogy a felesége. Meghatározta az időt, én az arát és élmét.

Ahítattal tekintetem első önálló keresetem tárgyára és nagyon-nagyon szépnek találtam. Mi festők a fénykép színeit is eltaláljuk. El is kell.

Óráig ültem a készülő festmény előtt és szememet félig lehunyva bámultam a gyönyörű, szép asszonyra. Lelki szemeimmel elgondoltam annak egész tündéri alakját, sorba vettem báját és igazónak találtam. Sokszor a kezemből kibullott eszet zörrenése riasztott fel merengésemből.

Oh, mily boldog órák voltak azok! Szerelmes voltam abba az asszonyba, akit soha sem láttam, akivel sohasem beszéltem.

Szép, verőfényes nap volt, mikor álmodásomból a kép eredetijének belépése zavart föl.

Barátaim, soha szebb, elbájolóbb alakot nem láttam. A milói Venus összes kecsességei nem értek fel egy futó mosolyával. Szőke, dús haja nagy hullámokban árnyékolta hosszúságát, keskeny acát, sötét-kék, tündérfényben ragyogó szemét husszu, keskeny selyemszörű szempillák árnyékolták, fitos orrocskája, bíborpiros ajka arcának szűzies, szende kifejezést adtak. Egész alakja elegáns, könnyed, légies volt. Egy megtestesült szilfid.

Mai lapunk 8 oldal.

A legtöbb embert a nagy perczen megszálja a megbánás s magába vonultan legalább a haldoklásával igyekszik maga iránt elnézést vagy szájalmat kelteni. Nem úgy Bánffy! Még az agóniája alatt is rug egyet az ellenzéken s rágalmazza annak hazafias harcát azzal a tehetséggel, melyet nála már oly jól ismerünk. Kiontötte tegnap a Lloyd klubban egész epe-tartalmát az ellenzék ellen, elnevezvén azt törvénytíprónak, erőszakoskodónak s egyéb másnak, csak jónak nem. A jogos harcot parlamenti írtóháborúnak bélyegezte s kötelességszegéssel vádolt mindenkit, aki nem a dicső szabadelvűség zászlaja alatt áll.

Magát pedig odaállította a nemesen érző hazafi mintaképének, a ki egész erejét az ország boldogítására fordította s kész ime feláldozni önmagát, hogy azzal a honnak szolgálatot tehesen. Az ám, mert muszáj volt meghozni ezt az áldozatot! Aztán egész vakmerőséggel odaáll és még azt meri mondani, hogy ő sohasem kívánt jogosulatlant, hogy mindig engedékenységet mutatott s hogy őt sohasem vezették személyi vagy hatalmi érdekek, mert mindenkor félre szokta tenni cselekedeteiben a személyi ambíciókat s hiúságokat.

Hát ez már igazán sok!

Egy Bánffy mer ilyent állítani, a kit minden mozdulatában, szavában a legféltelenebb hatalom vágy s hiúság vezetett! No hát csak zengjen önmagának dicsőítő éneket s szórja széjjel a gyűlöletét, a leggyűrt ember dühét, nem gondol azzal már senki! Fújja el hatyudalát amilyen hangon csak akarja, ebben már nem fogjuk megakadályozni.

Még szembeütőbbé lesz ezzel előtünk, hogy mennyi rossz indulat, gyűlölet lakott

En majdnem összegörnyedtem. Groteszknak találtam magamat az eszményi alak mellett. Ügyetlennek is tűnhettem föl előtte, mert többször mosolygott.

Megállt a kép előtt. Picziny, gömbölyű nyelvecskéjével ajkát nyaldosta, majd a haján igazított egyet, mikor látta, hogy a képen egyik csintalan tinos otthagya helyét.

Aztán leült a székre és onnét nézte felhuzott szemöldökkel saját képmását.

Mikor fölkel, így szólt hozzám:

— A kép sikerült, ha készen lesz, ülök önnek. Egészen is lefestettem magamat.

Aztán elmenni készült. Megcsókoltam parányi kacsóját és lekísértem.

A ház előtt várt rá egy elegáns uri ember s elmentek együtt, karonfogva.

A kép elkészült. Aztán őt festettem természet után. Sohasem volt munkám, melyet oly mélyeséges idealizmussal végeztem, mint épen ezt. Szerelmemmel nőtt művészetem.

Egyszer is együtt vagyunk. A kép már hatalmasan készült, a gyötrő szerelem már kezdte szívemet marozangolni. Látni nap-nap után azt a végtelen értékű kincset, mely nem lehet már enyém, mert másé, megfogni amikor csak nekem tetszett, igazítani a haján, az

ez emberben s örömtünk csak fokozódik, hogy immár megszabadultunk tőle!

A kormány bukása.

Ő felsége előtt Bánffy tegnapielőtt bejelentette kabinetje lemondását s e lemondást ma hivatalos alakban is előterjesztette. Ez a nap szenzációja. Az új miniszterium embereit illetőleg csak kombinációk forognak még a politikusok körében s a korona most foglalkozik a válság teljes megoldásával, illetőleg az új kabinet megalakításával. Amíg a korona a válság dolgában nem dönt, a ház elnapolja magát.

Az ellenzéki pártok békekelegációja tegnap adta meg válaszáat a kormány legutóbbi üzenetére s e válasz így szól:

„Az ellenzék sajnálattal látja, hogy a kormány az elnökválasztás, indennitás és a házszabályrevízió kérdéseben oly ridegen viszszaütasító és merev álláspontot foglal el, a minek következtében most, ezuttal a kiegyenlítés megakad; de kijelenti az ellenzéki delegáció, hogy más kormányval szemben az egész kiegyenlítés a legrövidebb idő alatt a legsimábban sikeresen eszközölhető.“

Bánffy a képviselőházban vette át e választ. A kormány tagjai Széll jelenlétében, a ki előbb hosszasan tanácskozott a Tiszákkal, rögtön elkészítették végső üzenetüket, a melynek veleje az, hogy ily módon a kormány a békés kiegyenlítés érdekében több lépéseket nem tehet s maga részéről is beárja a béketárgyalásokat. Ezt a végső üzenetet Bánffy báró köszönetének kifejezése mellett a szokott módon átadta Szilágyiéknek, a kik azt a ma délután 4 órakor Kossuth lakásán összegyűlt ellenzéki delegációnak átadták, kölcsönös köszönetnyilvánítások közt.

A további események színhelye este a szabadelvű kör volt, a hol Bánffy bejelentette lemondását. Terjedelmes beszédet mondott, a melyben fölserolta, mik voltak a kormány békeföltételei s mit kívánt az ellenzék. Áttért aztán a legújabb ellenzéki üzenetre s ezután

alabástrom nyakán, érezni forró, bódító lehelletét, több volt ez, mint amennyit fájdalom nélkül elbirni képes voltam!

Nem birtam magammal. A szerelem bűvös hatalma elragadta képzeletemet, gondolataimat az ábrándok rózsás utjain keresztül más világba, más ég, más felhők alá. Nem volt az az én képzeletem, nem voltak azok az én gondolataim: a szerelmemé voltak. Éreztem, hogy röpködök boldogan messze-messze egy elérhetetlen cél után, amelynek elvesztését előre siratom, éreztem, hogy közel vagyok hozzá, hogy a boldogság erősítő melege száll meg. S ekkor...

Itt megáll a festő, arca lelkesült kifejezésére a gyűlölet sötét ránczai ülnek ki s vadul folytatja:

— Ekkor rideg hang riaszt fel:

— Uram, ön meglehetősen tolakodó, ön visszaél a helyzettel. Ön becsületes nő vagyok.

Csak akkor eszméltem és láttam, hogy ott térdelk előtte. Még akkor sem keltem fel, mikor ő magamra hagyott.

Belenéztem a tükröbe, mely a falon lógott. Arczom sápadt volt, vonásaim dultak s egész lényem megrendült.

Ő becsületes...

következett beszédének szenzációs része, mely így szól: „Együttal kijentettük, hogy a disszidens uraktól köszönetünk kifejezése mellett a közvetítésre adott mandátumot visszavonjuk; ezzel befejezünk minden béketárgyalást s a mi ezentúl következik, tisztán a kormány ténye lesz. Bár a logikai konzekvencia az lenne, hogy vegyük most már föl a harcot, jól tudva, hogy az ország nagy közvéleménye mellettünk van, mégis, tekintve az ország nagy érdekét az ellenkezőre, arra határoztuk el magunkat, hogy a kormány beárja lemondását. A felséges urnak ezt szóval már tegnapielőtt bejelentettük s holnap hivatalosan is eléje terjesztjük. A Házban holnap lépést teszünk az iránt, hogy az új kormány megalakulásáig ne tartson érdemleges üléseket.“

Beszéde további folyamán kijelentette, hogy ő elment a béketárgyalásoknál az engedékenység legszélső határáig s egyáltalán nem kívánt jogosulatlant, mindamellott eredményt elérni nem tudott. A kisebbség azt követelte, hogy a jelen kormány hagyja el állását, pedig ehhez nincs joga, s ahoz sincs joga, hogy akadályozza, lehetetlenné tegye a parlament alkotásait. Aki ezt megteszi kötelességszegést követ el. Az utókor fog majd itélni azokról, akik lábbal tiporják a parlamentarizmust s a kor történetírója lesz hivatva megörökíteni, hogy mely részen törtek az ország érdekei ellen. Végül bucsuzó szavakat intézett Bánffy a jelenlétakhoz.

A pártklubokban miniszterelnökjelöltekül Széll Kálmán és Fejérváry Géza báró nevére emlegetik; jól értesült bécsi forrásból azonban az a hír érkezik, hogy az új miniszterelnök a legnagyobb valószínűséggel Széll Kálmán lesz, ki a legteljesebb mértékben bírja a Felsőbizalmát s a békealkudozások alatt konziliáns és tapintatos magatartásával megnyerte az ellenzéki pártok rokonszenvét is. Fejérváry Géza báró egyébként nem is nagy hajlandóságot mutat Bánffy örökének átvételére s már ez okból is maga is Széll Kálmán jelöltséget támogatja.

Ki magyarázhatatlan szegény érzet fogott el. Az asszony nyilatkozatától-e vagy a kudarcától, nem tudom.

Azt a képet sohasem készítettem el. Az asszony nem ült többé nekem s én nem mentem házukba...

Itt ellhallgatott Gyula. A többiek azt gondolták, végére ért, hát inni kezdtek, aztán beszéltek hozzá:

— Szegény gyerek, hát ezért gyűlölöd a nőket?

Amaz indulatosan közbesszól:

— Várjátok meg a végét! — Néhány hónap mulva azt olvastam az újságban:

Gerber bankár, neje Gervais, francia festővel, megszökött. A bankár megindítja a válópárt.

— Most aztán még annyit teszek hozzá, hogy később azt is megtudtam, mikép kezdődött szerelmük. Az a festő folytatta azt a képet, amit én abbahagytam...

Az idő későre járt. A jóbarátok kihörpintették az utolsó poharat is és hazamentek.

Mézes János.

UJDONSÁGOK.

— **A szentatya ünnepe.** Ő szentsége XIII. Leó pápa e hó 20-án hétfőn ünnepli pápai uralkodásának huszonegyedik évfordulóját. Vele ünnepel bizonynyára az egész katolikus világ s milliók ajkairól száll fohász az Éghez, vajha a Teremtő még számos éven át tartaná őt meg a hívek üdvére a katolikus egyház dicsőségére.

— **Királyunk utazása.** Ő Felsége a tavasz elejét rendszerint a Genfi tó partján szokta tölteni. Az idén azonban Dél-Tirolba megy, mégpeig a Bozen melletti Gries-be. Márczius közpe táján érkezik a király Bozenbe, ott meglátogatja a Jézus Szent Szivéről elnevezett templomot, azután visszavonul a kies Gries fürdőhelyre, a hová *Stefánia* özvegy trónörökös né is ellátogat. A király unokája, *Erssébet* hercegisasszony márczius hó 21-én érkezik Griesbe.

— **Uj római gróf.** Ő Szentsége XIII. Leó pápa *Drohobeczky* Gyula körösi görög katolikus püspököt római grófnak nevezte ki.

— **Nagybeteg főhercegnő.** *Maria-Immakulata* főhercegnő több év óta májzugorodásban szenved. Az ebből származott vérkeringési zavarok következtében az utóbbi hónapokban bélvérzések és a szív működésének időnkénti gyöngesége jelentkeztek. A beteg főhercegnő állapotáról tegnap a következő első orvosi jelentést adta ki *Heim dr.* és *Wiederhofer dr.* tanár: *Mária Immakulata* főhercegnő 6 cs. és kir. fenségénél tegnap este tudólab lépett fel. A hőmérséklet 38.9 fok, a léleketvétel 36, a váladék véres és gyér, az erőbeli állapot aláhanyatlott.

— **Horváth László halála.** *Horváth* László nyug. kir. Curiai bíró tegnap d. e. fél 11 órakor Ligetsor 8. szám alatti lakásán 83 éves korában, hosszas betegeskedés után meghalt. A megboldogult 1848-ban Fejérvármegye országgyűlési követe volt. Az 1867. évi áprilisi tisztújításon Fejérvármegye első alispánjává választották meg, mely hivatalt viselte mindaddig, míg nem 1869. június havában táblai bírónak ki nem nevezték. Ő Felsége a király érdemei jutalmául a Lipót-rend lovagkeresztjével tüntette ki. A gyászestéről a család a következő gyászjelentést adta ki: *Özv. Horváth Lászlóné* szül. *Gwlyás Krisztina*, ugyszintén leánya, *özv. Trummer Gyuláné*, szül. *Horváth Irénke* és unokája *Trummer Irénke*, valamint az összes rokonság nevében szomorodott szívvel jelenti méltóságos *Horváth Lászlónak*, a Lipótrend lovagkeresztésének, Fejérvármegye 1848-iki országgyűl. követének és első alispánjának f. hó 17-én d. e. fél 11 órakor, életének 83-ik, boldog házasságának 37-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei folyó hó 18-án d. u. 3 órakor fognak a Ligetsor 8. szám alatti házban beszenteltetni és a „Feltámadás“ temetőben nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent miseáldozat pedig f. hó 20-án d. e. 8 órakor fog a felsővárosi plebánia-templomban az Urnak bemutatni. Áldás és béke lengjen porai felett.

— Temetése ma délután 3 órakor történt a halottas házból, hol rokonaiismerősei és barátjai nagy számban jöttek össze, hogy utolsó útjára elkísérjék. A megye is részt vett testületileg egykori alispánja temetésén *Hussár* Ágost alispán vezetése alatt és a megye sárga — zöld

színeit viselő babérlevélből és fehér virágokból font selyem szallagos koszorút hejyezett ravatalára. Képviselve volt azonkívül a város, a törvényszék, a javítóintézet s az összes hivatalok. A hadsergéről jelen volt *Görgey* Vincze altábornagy. A temetési szertartást *Tamás* Vilmos felsővárosi plebános végezte segédlettel. A temetésre az említettekön kívül nagy közönség jött össze, hogy a kocsiak hossza sorával a Ligetsort egészen betöltötte.

— **A kalocsai érsek jubileuma.** *Csáska* György kalocsai érsek huszonöt éves püspöki jubileumát részt fog venni a Felvidéki Magyar közművelődési Egyesület is, még pedig díszfóliárral fogja üdvözölni az érseket s a fóliárral küldöttség által nyújtja át. A nemeslelkű érsek alapító tagja és kezdetül fogva bökezü támogatója a F. M. K. E.-nek. Az üdvözlő díszfóliárral *Lőrinczy* György titkár már elkészítette s a F. M. K. E. márczius 4-én tartandó központi igazgató választmányi ülésén fogja előterjeszteni.

— **Wlassics levele Czirákyné grófnőhöz.** *Czirákyné* Jánosné grófné ezer forintot adományozott az Erzsébet Örökimádás templom javára, amit *Wlassics* miniszter a következő levéllel köszönt meg: „Nagyméltóságú Grófnő! Van szerencsém Nagyméltóságodat tisztelettel értesíteni, miszerint hajlandó vagyok a felejtetetlen Erzsébet királynéknak dicső emlékére emelendő templom építési költségeinek részbeli fedezésére a vállasalap 1900. évi költségvetése terhére egyezer forintot adományozni, mely összeg a jövő év folyamán fog Nagyméltóságodnak ez érdemben annak idején elvárt külön beadványa alapján utalványoztatni. Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását. Budapest, 1899. febr. 9-én. *Wlassics.*“

Se pénz se adósság. A. Miért nem fizeted meg az adósságodat? Hisz most van pénzed.

B. Hogyisne! Most pénzem is van, adósságom is van. Ha kiízetem: se pénzem nem lesz, se adósságom! (K. M.)

— **Szabad előadást a pápaságról.** Érdekes és tanulságos szabadelőadást tartott K. *Horváth* István belvárosi plebános f. hó 16-án a tóvárosi fiók kath. körben a pápaság nagy jelentőségéről, isteni alapításáról és magasatos küldetéséről. Az érdekes és tanulságos előadás a kör helyiségét zsúfolásig megtöltötte; a nagyszámu sokaság mindvégig nagy figyelemmel hallgatta és végül az előadó plebánost lelkesen megéljeneztek.

— **Franciaország gyásza.** *Faure* Félix a francia köztársaság elnöke e hó 16-án este 10 órakor váratlanul meghalt Párisban. Szélhűdés érte, a mely hamarosan kioltotta életét. Franciaországban óriási részvétet keltett az elnök halála, akit különösen szeretetreméltó egyénisége miatt általánosan kedveltek és becsülték. Halála percében neje is mellette volt, akitől érzékenyen elbucszott. Utolsó szavai voltak: „Megbocsátok mindenkinek, aki megbántott“ *Faure* Félix 1841. január 30-án született Párisban. Sokáig mint gazdag hajógyáros élt Havreben; mint nemzetőr résztvett a német háborúban. 1881-ben Gambetta programja alapján képviselővé választván, a közlekedésügyi miniszteriumban helyettes államtitkár lett. 1882-ben megvált az állástól, de rövid idő múlva a Ferry miniszteriumban újra elfoglalta ez állást. Az 1889. és 1893-iki képviselő választásokor újra képviselőnek választották meg Havreben és 1894-ben a képviselőház alelnökévé választotta meg. *Faure* különösen nemzetgazdasági és gyarmatügyi kérdésekben, valamint a vámpolitiká terén érdemelt nagy tekintélynek. Csi-

mir *Perier* köztársasági elnök, leküszönése után *Faure* Felixet választották meg köztársasági elnöknek s ezt az állását mindvégig bizonyos monarchikus alúrkökkel viselte. *Faure* Félix politikai tevékenységén kívül a nagyiparnak szentelte idejét és mint nagy börtényáros külföldön is a szakkörökben nagy elismerést vívott ki magának. Megemlélték ezuttal, hogy az elhunyt köztársasági elnök most tavasszal a délvídeken találkozni óhajtott II. Miklos orosz cszárral a már évek óta ingadozóban levő orosz-francia barátság újabb megerősítése végett. Szó volt arról is, hogy ezen alkalommal II. Vilmos német császárral is találkozni fognak, mely találkozásnak természetesen szintén nagy külpolitikai jelentősége lett volna.

Jaji! A. Mit csinál a lengyel, mikor stafingtot vásárol?

B. Kelengyel! (K. M.)

— **Szerkesztők párbaja.** Budapestben véres pistolypárbaj folyt le tegnap délután. *Csajthay* Ferenc a „Budapesti Hírlap“ szerkesztője állott szemben *Dienes* Mártonnal az „Egyetértés“ új szerkesztőjével, aki csak a minap lépett Csávolszky örökébe s ugy látszik, hogy nyomban átvette volt princípálisától azt a féktelen gyűlöletet is, amelyet Csávolszky esztendők óta táplál a Budapesti Hírlap, jobban mondva Rákosi Jenő ellen. Néhány évvel ezelőtt szörnyű támadás érte Rákosi Jenő köztisztviselőt álló személyét Csávolszky részéről s ez persze hírlapi polemiaira is adott okot. A hírlapi harcoknak vége szakadt, de a gyűlölet fűnmaradt s most áldozatát is követelt magának egy nagytehetségű, köztisztviselőben álló fiatal ember személyében, akin ugy-lehet, hogy halálos sebet ejtett az *Egyetértés* golyója. A párbajra hírlapi közlemények adtak okot s az első támadás — persze Rákosi Jenő ellen — a Csávolszky Lapjában jelent meg. Rákosi Jenő azonban több hét óta külföldön tartózkodván, *Csajthay* Ferenc a B. H. felölös szerkesztője válaszolt a támadásra s néhány szóval kijelentette, hogy megsértené Rákosi Jenőt, ha a gyalázkodó penna ellen megvédelmezni akarná. E rövid közleményre aztán egyenesen *Csajthay* személyét érte az újabb sértés, melynek párbaj lett a következménye. A Ferenc József kaszárnyában folyt le a mérkőzés. A felek 20 lépésnyi távolságról 10 másodpercnyi célzással löttek egymásra. Lövés után *Csajthay* jobb mellén érte a golyó, amely mélyen belefuródott a testébe. A sebesült állapota súlyos, ámbár még nem tudni, hogy életveszélyes-e, mert a golyót még nem vették ki. A Ferenc József kereskedelmi kórházban ápolják most, ahova ugyszólván tömegesen járnak tisztelői és jóbarátai, tudakozandók az állapota után.

— **Véres lakodalm.** F. hó 8-án Moórott *Khorsné* Mártonné házánál nagy lakodalmat tartottak, mely alkalommal *Sirég* János, moóri lakos, a lakodalmassok órági, de nem éppen dicsérendő szokásaként, az udvaron pistolylyal lövöldözött. Hogyan hogyan se, *Sirég* Józsefet abban a perczen hozta ki szerencsétlen sorsa az udvarra, mikor *Sirég* pistolyát elsütötte. A pistoly talált és *Sirég* jobb kezének hüvelyk ujját az izületnél lelötte. *Siréget* gondatlanságból eredő súlyos testi sértés miatt feljelentették.

— **Kloch báró bünpöre.** A mieink közül kinek ne volna még élénk emlékeztében a hírhedt *várnai* választás, amelyen mint választási elnök *Kloch* báró zsolnai vasuti főnök

„működött.“ Az erőszakoskodások, ocsmány visszélések egész sorozata fűződik-e „működés“-hez, amely egyenesen arczal csapja azt a nálunk haldokló fogalmat, melyet szabad, választói jognak csufolnak. A politikai szenny csuf fertőjének piszkos habjai most összecsapnak. Kloch báró fölött s minden valószínűség szerint meg is fullasztják. Kloch Károly báró zsolnai állomásfőnök ellen ugyanis a várnai választókerületnek ellenzéki polgárai még 1897. december havában kérték a bűnvádi eljárás megindítását, de a nyitri törvényszék 1897. január 26-án elutasította őket. Azonban a pozsonyi királyi tábra megemmisítette a törvényszék határozatát s vád alá helyezte Kloch bárót. Ez 1897. április havában történt s a magyar igazság szolgáltatás csiga járására eléggé jellemző, hogy a már-már elalvó ügy csak most, közel két év után jutott el a végstádiumba. Mint ugyanis Trencsénből írják, Kloch bűnpörének végtárgyalása március hó 21-22-23-ik napján lesz. Kloch viselt dolgának lajstroma ugyanis a büntetteknek oly rengetek sorozatát öleli fel, hogy még e három napon belül is bajos lesz velük végezni. A végtárgyalás iránt természetesen az egész felvidéken óriási az érdeklődés. Több mint száz tanu van berendelve.

Számitás. *Halas:* Igaz, hogy a volt anyósodat vettél feleségül?

Tokos: Igaz, mert úgy okozkodtam, inkább legyen ő az én feleségem, mint hogy még rosszabb anyóst kaptjak.

— **Az üdvös, új utrendészeti intézkedés behozatala óta** sokszor akad dolga a csendőröknek s ezek útján a szolgabírósnak és a városi rendőrségnek a panaszosokkal. Ma délelőtt is *Márk Jánosné* szül. *Cziban Julianna sulorói* halász felesége azon panasszal állított be a rendőrségre, hogy tegnap hajnalban Székesfejérvárra jövet Pákozdi közszeg utczáján *Mihályi Ferencz* székesfejérvári gyümölcs és zöldség áruló neki ment hallal megrakott kocsijának, habár az ülván volt esengő, míg *Mihályi* nem volt, kámpája pedig a kocsi ülésben volt elrejtve, így a mint összeütköztek, *Márknak* eltörtött a kocsi rudja. Ezért emeli a panaszt s az ebből okozott 1 frt 60 kr. kárnak a megtérítését kéri a rendőrségtől.

— **Éjjeli zenélők.** *Bleider Gyula, Koczor János és Kostyán Vincze* f. hó 15-én éjjel harmonika hangjaival gyönyörködtették az államkól felriadt városi lakosokat és ugyancsak a harmonika hangjaival igyekeztek az éj egyhangu csendjét változtatossá varázsolni. A rendőr udvarias figyelmztetésére ellillantak, a budai-utról azonban mégis csak a város házára kerültek, hol a két első 5-5 frtra, az utolsót pedig 3 frtra büntette a rendőrség.

— **Mi köze hozzája?** *Kalánka Ignátz seregélyesi* állomási elüljáró panaszolja, hogy tegnapelőtt d. u. 1/2 5 óraker, mielőtt a személyvonat az állomásra beérkezett, jegyeket adott ki. Többek közt ifj. *Jónás István seregélyesi* lakos is oda állt a pénztár elé és két darab jegyet kért, Budapestre akart utazni. Az állomási elüljáró csak egy személyt látván megkérdezte ifj. *Jónást*, hogy a másik jegy kinek a számára lesz? Mire az dühösen felelte: mi köze hozzája, csak adjon gyorsan két jegyet, mert neki utazni kell. Az elüljáró ezzel kilépett a folyosóra, hogy megnézze ki a másik, ki vele utazik. *Jónás* azonban mellen ragadta, majd azon fenyegetéssel eresztette el, hogy még megforgatja benne a kést. *Kalánka* jelentést tett a csendőröknek, ki a legényt nyomban kihall-

gatta. Ez tettét tagadta, azonban *Rohrmann Ágoston, szercezen* pusztai gazdatiszt is tanuskodik, hogy *Jónás* fenyegető szavait szintén hallotta. Az udvariatlan utast feljelentette' a székesfejérvári kir. törvényszéknek.

— **Gondatlanságból eredő tűz** keletkezett f. hó 7-én *Péterszállás* pusztán, *Pick Manó kislángi* bérlő kárára. A szerükertben levő viztartó kád csapja ugyanis befagyott és ennek kiolvasztására *Babai József és Bujdosó György*, a káros szolgálatában álló cselédek a kád alá szalmából tüzet raktak, melyből aztán a közvetlen közelben levő szalmakazal kigyulladt. Szerencsére azonban a csendőrjárőr arra haladt s a tüzet mielőtt még nagyobb mérvet öltött volna, eloltotta.

— **Csendélet.** *Alsó-Alapon* f. hó 4 és 5 közti éjjelen a korcsmában idogáltak *Podinger Ignác* és *Szabó István alsó alapi* lakosok és nem tudni mien, össze szolalkoztak a korcsmában levő *Horváth József*, ugyanottani lakossal s azt több kézzurással súlyosan megsebesítették. A nevezettek tettüket beismerték, s ennek alapján feljelentették a sárbogárdi szolgabírósnak.

— **Egy szegény ember története.** Szegény volt. A szerencsétlenség üldözte. Hét éhező gyermekének és betegen fekvő feleségének nem tudta megkeresni a mindennapi kenyeret, nem annyit, hogy az éhező család ne fázzék. Nyomorogott nap-nap után s vérző szívvel kellett látnia, hogy gyermekei hogy rognak össze az éhségtől, a hidegtől. Végre az Isten megkönyörült rajta, meghallgatta az ártatlan gyermekek imáját. A szegény munkásnak egy könyörülő szív munkát adott s a szerencsétlen ember, ki csak nyomort ismert, meg volt elégedve sorsával. Az Ujságírók sorsjátékának utolsó húzása előtti napján valami benső sugallatnak engedve, majdnem öntudatlanul lépett be *Gaedicke A.* főelárústi Kossuth Lajos-utca 15. szám alatt levő üzletébe és első keresetéből egy újságíró-sorsjegyet vett magának. Elrejtette a sorsjegyet, hogy hiábavaló reményeket ne keltsen családja tagjaiban. Másnap vasárnap levén, munkába nem ment, hanem otthon maradt. Ki írja le örömet, midőn egy újságot kezébe véve, látta hogy a fonyereményt az ő sorsjegye nyerte meg. Mint szegény ember feküdt le s mint jómódu ember ébredt fel. Most már elmondta családjának is az esetet s elképzelhetni azt az örömet, mely azután e boldog családi körben uralkodott. A szerencsés ember még a nap felvette a pénzt.

— **Rendkívüli hasznos és rég óhajtott kívánsága** teljesült a háziasszonyoknak. Ugya is nem kell már rossz kávé miatt bosszankodniok, mert *Belák István* budapesti kereskedő nagy kávé magazint létesített *Rottenbiller utca* 4. szám alatt, honnan kitünő jó minőségű kávé bámulatos olcsón küldetik és pedig: 4 1/2 kiló Cuba, Mocca vagy Jáva-kávé 6 frt 50 krért, 4 1/2 kg. gyöngykávé 6 frt 80 krért, 1/4 kg. császár keverék-tea 1 frt 55 krért, 1/4 kg. törmelék-tea 95 krért utánvétel vagy a pénz előleges beküldésével teljesen költségmentesen.

— **Rendőrségi hírek.** *Schustek György* helybeli napszámos tegnap még d. e. alaposan berugott, minek következménye lett aztán az, hogy d. u. 1 óraker egy rendőr által a főutczán keresztül, sokak szemeláttára és még többek épülésére, a város házára vonszoltatott, hol a rendőrség botrányos részegségért 5 frtra büntette. — *Horváth János* Vendel-utca 1. sz. lakos elment *Horváth Ödön* hitelsítőlőz, hogy

neki mázsálja meg valamijét. *Horváth* betegon feküdt s így nem tehetett eleget a kérésnek, *Horváth János* káromolni és szidni kezdte, miért a rendőrség 2 frtra büntette meg. — *Hoffenreich Márton* Haltér 7. sz. és *Singer Ignác* sörpince-utcazi lakosok kutyái a zárlat ellenére szabadon jártak, miért 2-2 frtra lettek megbüntetve.

— **Gazdaasszonyi állást** keres egy tisztességes katolikus nő vidéken papiháznál, aki teljesen jártas a házi gazdaság vezetésében. Miután teljesen független, állását bármikor elfoglalhatja. Czime megtudható lapunk kiadóhivatalában.

Keresztény szövetkezeti központ.

Alakuló gyűlés Budapesten.

Zichy Aladár gróf eszméje megvalósulást nyert. Megalakult a keresztény szövetkezetek országos központja, melylyel előreláthatólag hatalmas létktetést nyer a keresztény szövetkezeti élet. E hó 14-én tolyt le az alakuló gyűlés a budapesti katolikus kör helyiségében, ahol egybe gyűltek ez alkalomból az országban működő és virágzó csaknem összes ker. szövetkezetek képviselői, kiküldöttei. Nagy lelkesedéssel, dörög éljenzéssel fogadták megjelénésekor *Zichy Aladár* gróft, az üdvös mozgalom vezetőjét, aki azután hatalmas beszéddel nyitotta meg a gyűlést.

Jelezte röviden az irányelveket, rámutatott az esőre, mely a tömörülésből keletkezik s vázolta a megalakítandó központ működéséből kifolyó előnyöket. Majd így folytatta: „Mink keresztény társadalmat akarunk, legyen ezen szervezkedés keresztény társadalmunknak, egyik közvetítője, egy össze kötő kapcsa, a keresztény szeretet alapján. Mert a szeretet, Szent Pál szerint türo, kegyes, nem irigykedik, nem cselekszik rosszul, nem fuvalkodik föl, nem nagyravagyó, nem keresi a magáét, nem örül a hamisságon, hanem az igazságon örvend. — Ily szeretettel szervezzük szövetkezeteinket és akkor keresztény lesz a szervezet. Minden, mit ember alkot, gyarló és mulandó, mert mi magunk is olyanok vagyunk, de kötelességünk lehetőleg mindeben a tökéletesbülésre törekednünk. Csak egy van, ami tökéletes és ez isteni, ez az Ur parancsa és épp ezért nekünk Isten törvénye szerint a felebaráti szeretet alapjára és annak szellemében kell szervezkednünk. Ne legyen szövetkezetünk czimerében a kereszt egyszerű jel, de legyen fő, eltagadhatatlan jellegünk. (Lelkes éljenzés). Csakis ez nyujt biztosítékot munkánk maradáóságára, mert ha ezen irányelvet hagyjuk örökbe, úgy szövetkezetünk magasztos hivatásának meg fog felelni. És ha így szervezkedünk és így szövetkezőnk, úgy Istennek tetszőt alkotunk és ő benne bizva, biztos sikernek nézhetünk elejbe.

Kitörő lelkes éljenzés kísérte a nemes gróf eme szavait, a melyekért *Giesswein Sándor* győri kanonok mondott köszönetet *Zichy Aladár* grófnak.

Ezután *Gyürky Ödön* felolvasta ama ker. szövetkezetek névsorát, melyek bejelentették a csatlakozásukat s képviselőket küldtek a gyűlésre. Majd az alapszabályokat tárgyalták, melyek elfogadást is nyertek változatlanul az általunk már ismertettél alakjukban, mire *Zichy Aladár* gróf ünnepélyesen kijelentette hogy a keresztény szövetkezetek országos központja megalakult.

A választásokat ejtették meg. *Elmöknek* egyhangulag s óriási lelkesedéssel *Zichy Aladár* grófot választották meg.

Alelnökök, egyúttal felügyelők lettek: *Giessen* Sándor dr. győri kánonok, *Major Ferencz* dr. országos képviselő. *Igazgató: Gyürky Ödön* dr., a „Társulati Értesítő” felelős szerkesztője. *Aszintzós bizottság tagjai: Nagy Sándor* dr., *Mócsy Antal*, *Kanócz István*, ifj. *Zichy János* gróf, *Vitkovics Ferencz* (Szakes), *Bresztyenszky Dezső* (Dubnicz), *Németh Pál* (Peczöl), *Soltész Ede* (Péchuftalu), *Janovcsik János* (Likavka), *Heckenberger Konrád* (Pécs), *Benyács István* (Csacza), *Frey János* (Bátaszek). Pótagok: *Fürész József* (Vajta), dr. *Tóth Károly* (Úrmény), *Horváth József* (Badacsony-Tomáz), *Németh János* (Igal).

Ezzel véget ért a nevezetes gyűlés, melynek tagjai lelkes óvációkkal váltak meg aztán *Zichy Aladár* gróftól, a keresztény katolikus érdekek eme kiváló, nagyszívű harcosától.

Színház.

Két előadást láttunk *Dobó* társulatától s megismertük tagjainak a zömét. Egyik estén operett, másikon vigjáték vonult a világot jelentő deszkákra s mindkét alkalommal arra a meggyőződésre juthatott a publikum, hogy olyan erőket gyűjtött *Dobó* társulata körébe, melyek képesek lesznek kielégíteni az igényeket. Ugy látjuk azonban, hogy vigjátékokra határozottan jobban rendezkedett be a társulat, mint operettre, noha e pajkos múzsa papnői között olyan erők is vannak, mint *H. Lévai Berta*, ez a temperamentumos, nagy reményekre jogosító kis szubrett, a ki eddig mindenütt kedvezve volt a közönségnek, a hol megfordult. Az egész művésztétel tehetségei felett végleges kritikát mondani azonban még korai dolog, mert az eddig tapasztaltakból még korántsem állapítható meg határozott vélemény.

E helyett azonban jó tanácsossal szolgálhatunk *Dobó* igazgatónak, melyet ha megszívlel, nem lesz kára belőle. Vesse sutba azt a tulzott orczapirító pikantiát, mely például mindjárt megnyitó előadásán széles körben nagy visszatetszést szült. Nem a Vigszínház lipótvárosi publikumával áll itt szemközt a színház-director, a mely szörnyen unatkozik, ha nincs trágárság az előadott darabban. Az oldalpályok aranyifjúsága persze nagy mulatságát találja a pikantiáknak csufolt szemérmetlen trágárságokban, de vegyük figyelembe, hogy a közönség zömét városunk legintelligensebb családjai képezik s hogy a páholyokban, zártzárakban egész seregét látni mindig a fiatal leányoknak, akikre nézve semmiesetre sem lehet üdvös hallgatni és látni olyan dolgokat, melyek előtt zárva kell lenni füleiknek a szemeiknek. Ne válogasson *Dobó* direktor a Vigszínház darabjaiból s ha mégis megeseleksi ezt, ügyeljen rá, hogy ne olyan darabot mutasson be közönségünknek, mely csak azért készült az erkölcsellenesség párisi konyhájában, hogy szolgálat tétessék a szemérmelenségnek, mely mellett a művészet elposványosodik s többé nem a lélekre hat, hanem az idegekre.

A színművészet első feladata a közművelődés terjesztése, nem pedig az erkölcsellenesség istápolása. Orfeumoknak nevezett lebutyokba való a századvégi francia szellemesség orczapirító termékei, nem pedig tisztességes szin-

padra! Szomorú volna nagyon, ha egy város művelt közönségét nem tudná mással mulatztatni a színművészet, csak kétértelműségekkel és trágárságokkal. A Lipótvárosban talán ennyire van már a publikum, de nálunk hála Isten! még távol van ettől. Tartsuk ezt tehát szem előtt!

E megszívlelendő kitérés után adjuk át a szót színházi tudósítónknak, hogy referáljon színházunk két estéjének eredményeiről.

Csütörtök febr. 16. Megnyitó előadásul színre került *Audran* operettje a *Baba*. Egyike ama daraboknak, melyekben a szerző gonytárgyává teszi az egyház szolgálait, csunya karrikaturák alakjában állítván őket a színpadra, hogy az emberek ne vessenek azokon, akiket tulajdonképpen tisztelniök kellene. Mintha csak valamelyik szabadkőmives konyhából került volna ki az idea. Az operett meséje néhány szóval elmondható. De la Chanterelle gróf (Pesti Kálmán) csak az esetben hajlandó unokaöccsét *Lancelot*-t (*H. Lévai Berta*) vagonában részesíteni, ha kilép a szerzetből, ahol novicius s megházasodik. A zárda, melyben *Lancelot* él, nagy anyagi zavarba jut, miért is cselhez folyamodik, hogy megkapja *Lancelot* vagyonát. *Hilárius* mester (*Szilágyi Dezső*) épp abban az időben hirre vergődik mechanikus babáival; melyek mozognak s még beszélni is tudnak. A zárdában elhatározzák, hogy egy babát vesznek *Hilárius*tól, amelyet *Lancelot* menyasszonya gyanánt fog bemutatni a nagybátyjának, a babát nőül veszi, aztán a nyeredő vagonot a zárdába viszi. Ugy is történik minden, csak hogy a baba szerepét *Hilárius* leánya *Alézia* (*Felhő Rózsai*) veszi át, aki beleszeret *Lancelot*-ba. A vége az a dolognak, hogy *Lancelot* szintén beleszeret *Alézia*-ba s így a regény hézassággal fejeződik be. Persze, amíg idáig jut a história, a trágár kétértelműségből ugyancsak jókora porció jut ki osztályrészüln a nézőközönségnek.

A mi magát a darab előadását illetve a szereplők működését illeti, arról csak jót mondhatunk. A babát ügyesen személyesítette *Felhő Rózsai*, aki játékaival határozottan nagyobb sikereket lesz képes elérni mint énekével. Más-ként áll a dolog *H. Lévai Bertai*-val, akinek egyformán élveztük egy a játék mint ének tehetőségét. A férfiak közül különösen *Pesti Kálmán* illeti dicséret. Nagyon ügyes, tehetséges fiatal ember s úgy látszik egyik leghasznavehetőbb tagja a társulatnak. Kiváló érdeme, hogy a komikumot szépen megtudja egyeztetni a diszkreczióval, más szóval nem csap át tulzásokba. Elismeréssel kell szólnunk továbbá *Szilágyi Dezsőről*, aki különben jó színésznek ism. nek az ország számos színpadjáról; továbbá *Hatvani Edét*, akit azonban sehog sem szeretünk a komikum terén. Komoly színész ő, más a szerep köre egészen. Egyébiránt a szereplők valamennyije igyekezett kitenni magát. A színház egészen megtelt.

Péntek február 17. *Mozgó fényképek*, *Blumenthal* és *Kadelburg* vigjátéka *Meséjét* ismeri már közönségünk, mert volt már alkalma kaczagnia a pompás bohóságban. Az előadás kitűnő volt s noha a színház csak félig volt tele, a szereplők mindvégig páratlan kedvvel s eleven-séggel működtek. Ez estén is előtérbe lépett *Pesti Kálmán* pompás alakítása *Menszky Boris* rokonszenves figurájában. *Benedek Gyula* mint *Kapor Kálmán* remek alakját nyújtotta a kikapós csávába jutott férjnek, ugyazintén jó volt *Balassi Sándor* is mint *Göncz Bálint*, a hámból

kirugni szerető após. *Kaján Tóbiás* akrobata s műlövő (*Árkossy Vilmos*) s *Ladányi* kémematográfus (*Hatvani Ede*) sikerült alakítása is általános derültégekben tartotta a közönséget. A női szereplők közül *Tóth Ilonkát* emeljük ki, a ki *Kapor* fiatal felesége szerepében megenni való kis haragos asszonyka volt. *Olák Henriette* anyós alakítása meg olyan mintaszerű volt, hogy szinte borsódzott tőle a hátunk. A publikum kitűnően mulatott s minden fölönás után zajosan lámpák elé hívta a szereplőket.

IRODALOM.

Az Egyetemes Regénytár legutóbbi kötete *Lengyel Laura*, a jeles írónő *Balázs Klára* című hangulatos regényét s kisebb elbeszéléseit tartalmazza. Az érdekes könyv 50 krajczárért külön is megkapható minden könyvkereskedésben.

Jézus szentséges Szívének litániája. Nemkülömben hódoló, megkövető és felajánló imádságok *Jézus szentséges Szívéhez*. Budapest, 1899. Kiadja a Szent-István-Társulat. A *Jézus szentséges Szívéről* szóló litánia az apostoli Szentszék engedelmeiből újabban hazánk több egyházmegyéjében nyilvános áhitatgyakorlatok alkalmával is használható, igen üdvös dolgot cselekedett tehát a Szent-István-Társulat, midőn annak szövegét a hozzávaló imákkal együtt szép magyar nyelven egy kedvesen kiállított füzetkékben kiadta. Kívánatos volna, hogy ez a fordítás, melyet az esztergomi egyházi főhatóság hagyott jóvá, egyöntetűen az egész országban elfogadhatnák, a mit a szüveg tiszta magyarságán kívül a díszes címképpel ellátott füzetke rendkívül olcsó ára is ajánlatossá tesz. Egy füzet ára 3 kr. Töm. ges megrendelésnél 50 példányon felül, 40% árleengedés. — Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában: Budapest, VIII., Szentkirály utca 28 szám.

Az általános választói jog. Irta Dr. *Francisey* Lajos Budapest, 1898. 8-ad. ré. 33 lap. A parlamentarizmus behozatala óta mindig napirenden van s legújabbban nálunk is fölmerült a kérdés: vajjon részesüljön-e minden állampolgár a törvényhozási hatalomban, és ha igen, minő feltételek alatt? A magyar közvélemény a választói jog kiterjesztését határozottan sürgeti, de hogy minő mérvben terjesztessék ki az, arra nézve a felfogások és kívánások nagyon megoszolnak. Legtöbben az általános választói jogot hangoztatják. Erre való tekintettel rendkívül érdekes *Francisey* dr. tanulmánya, mely az általános választói jog erkölcsi alapját, határait előnyeit és hátrányait fejtegeti. A tartalmas füzet ára 40 kr. Megjelent a Szent István Társulat Tudományos és Irodalmi Osztályának kiadásában. Kapható a Szent István Társulat könyvkiadó hivatalában. Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 28. szám.

A rigómezei ölközet. Szerb népdal a XIV. századból. Fordította Dr. *Margulits* Ede. Bpest, 1898. 8. ré. 46 lap. A szerb népdalok szépségét már *Göthe* is dicsérte s nekünk magunknak is módunkban volt meggyőződni arról, mikor 1896-ban *Margulits* Ede dról megjelent

a „Kraljevics Márkó“ szerb népballada gyűjtemény magyar fordítása. A rigómezei népdalok fordítása a megkezdett munkának folytatása s ezek sorában egyike a legszebbeknek, legpraktikusabbaknak a „Rigómezei útközet.“ Margalits dr. a fordítást az eredetivel meg-egyezően két ütemre osztott tíz szótagu hang-egyedben, esetlegesen látszó rímekkel, kifogástalan magyarsággal eszközölte. Dere- kas munkájával hála rá kötelezte az igazi köl- tész barátait. — A rigómezei útközet azon- ban nemcsak költői szempontból értékes, hanem történelmi tekintetben is érdekes. Ára 50 kr. Megjelent a Szent-István-Társulat Tudományos és Irodalmi Osztályának kiadásában. Kapható a Szent-István társulat könyvkiadó-hivatalában Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 28. szám.

Kneipp Ujság czim alatt havi folyó- irat indult meg Budapesten. Ezen lap az Or- szágos Magyar Kneipp-Egyesület közlönye. Az igen tetszetős alakban kiállított mutatványszám felette érdekesen van összeállítva. Ismerteti a Kneipp-gyógymód mibenlétét. Tárvalja a most nagyon elterjedt nátha és influenza gyógyítását. Érdekes cikkek van benne Petrovics László ótól, amelyben leírja azt, hogy miként lett ő Kneippistává. Egy rovatban a lap az előfize- tőknek a Kneipp-féle gyógymódra vonatkozó minden kérdésben felvilágosításokkal szolgál, illetőleg tanácsokat ad az egyes betegségekben követendő mikóti eljárásra. Altalában az egész lap tartalma igen tanulságos és hasznos minden- kire, mert okos tanácsokat ad arra nézve, hogy miként éljen az ember, ha egészséges akar lenni. Szerkeszti dr. Szalkay Gyula, az Orsz. Magy. Kneipp-Egyesület elnöke. Előfizetési ára negyed- évre 1 frt. Megrendelhető a „Kneipp Ujság“ Budapest, X. ker. fűszer-utca 19. sz. a.

Geometriai axiómák. Irta: Dr. Suták József Budapest, 1898. 8-rét, 32 lap. Euklides volt az első, a ki fölmerte, hogy elemi definíciók s néhány axioma segítségével a geometria egész rendszere felépíthető. Felállított axiómái segítségével tényleg fel tudta építeni az egész geometriai rendszert; azonban nem mutatta ki, hogy axiómáinak mind- egyike egyszersmind szükséges is a rendszer felépíté- séhez. S csak ma, több mint kétezer év múlva, mintán a Bolyai-féle geometria már megszületet, hajlik meg minden igaz matematikus Euklides nagy talentuma előtt. — Szerző előttünk fekvő, bámulatos szakértelemről és tudásról tanuskodó értekezésében röviden beszámol a Bolyai megelőző s az utána következő nagyszámu kutatásokról s ezek alapján bemutatja a tapasztalás útján megállapított axiómá- nak azon újabb alakjait, melyek a geometriai kutat-ások alapjául szolgálnak. — A füzet ára 30 kr. Megjelent a Szent-István-Társulat Tudományos és Irodalmi Osztályának kiadásában. Kapható, a Szent- István-Társulat könyvkiadó-hivatalában: Budapest, VIII., Szentkirályi utca 28. szám.

KÖZGAZDASÁG.

Inségтарifák jégkárosultaknak. A múlt évi nagy jégverések folytán vetőmag híján levő kizsádkák támogatása céljából a múlt nyáron a szükséges öszi vetőmagot az állami gazdaságok termésközléséből előlegeztették s e küldemények szállítására Dániel Ernő báró kereskedelemügyi miniszter a földmivelségi miniszter megkeresésére az államvasutakon ön- költéségi viteldíjakat engedelmezett; értesülé- sünk szerint most ugyanezt a kedvezményt ez év április hónap végeig való érvényvel a kormány újra megadta, a megfelelő földmive-

lési miniszteri igazolvánnyal közvetlenül a hiányt szenvedő kizsádkák részére szállítandó tavaszi — árpa és zab — esetleg rozs és buza- vetőmag, valamint burgonya vetőgumó-külde- mények után is. Utasította egyidejűleg a ke- reskedelemi miniszter az államvasutak igazgató- ságát, hogy hasonló kedvezmény nyújtása vé- ggett a többi hazai vasutakat is keresse meg.

Halak védelme. A földmivelségi minisz- ternek tudomására jutott, hogy a halászatra jogosultak az 1888. XIX. t.-cz. s a halászati társulatok üzemterveinek a halállomány védel- mét és szaporítását célzó intézkedéseit oly módon játszó ki, hogy a tudtukkal alkalmazot- taik által elkövetett visszaélésekért ez utóbbiakra hárítják, kimondotta az 1888. XIX. t.-cz. végre- hajtása tárgyában kibocsátott rendelet 22. §-ának következőleg leendő módosítását: Ha a társulat, vagy az önálló gyakorlásra jogosult tulajdonos, vagy a társulat köteleléséhez tartozó vízterületen halászatra jogosított bérlő a rá nézve kötelező, nevezetesen az üzemtervben megáll- apított feltételektől eltérőleg gyakorolja a halá- szatot, az elsőfoku hatóság (törv. 60. §-a) által esetről-esetre 100 frt-ig terjedhető pénzbírsággal büntethető. Ugyanezen büntetés alá esnek akkor is, ha alkalmazottjaik a törvényben vagy üzemtervben megállapított feltételektől eltérő- leg halásznak s halászás közben az üzemterv határozatait nem tartják meg, föltéve, hogy e ténykedésük a jogosítottak részéről ellenőriz- hető volt. Ugyancsak 100 forintig terjedhető

pénzbüntetéssel büntethetők továbbá azon al- kalmazottak (részes halászok, segédhalászok, eresztősök, albérlők stb.), a kik az üzemterv határozataitól eltérőleg halásznak, ugyancsak azok is, a kik az üzemterv határozatainak pon- tos ellenőrzésében s társulati közegeket bármi módon gátolják, vagy az ellenőrzést bármi mó- don megkísérik. Az üzemterv határozatainak ismételt áthágása esetén az alkalmazottak a társulat területén való további halászáttól is eltilthatók. Azok, a kik ezen tilalom ellen vé- tenek, 60 forintig terjedhető pénzbírsággal bü- ntethetők.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

M. J. László a folytatást. Csak nem akar most megállapodni?! Válasszon inkább népies témát, ahhoz jobban ért. **Sz - P -** Ismételtén kérjük önt is s többi tudósítóinkat is, hogy a lap szellemi ré- szét illető közleményeket ne névire, hanem a szer- kesztőségre címzett levelekben küldjék. **Páter. Biz'** megvan az érdemen. Eméző az érdem s más élvezi annak a dicsőségét. De ez ne keserítse el önt. Szol- gálgjon megnyugtató elégtételtül az a tudat, hogy hasznót tett embertársainak. Hogy megkapta-e ezért az elismerést az mellékes dolog. Nem elismerést teszünk jól, hanem mert ezt nekünk Krisztus pa- rancsolja. **Illusztris.** Halassza el néhány napra. Ő méltósága most kissé gyengélkedik. **1615 - 62.** Nem nyert biz' az egy fillért se. Vigasztalódjék, mi se nyertünk. Még egy húzás lesz e hó 21-én.

Felelős szerkesztő: **Báró Proff Kocsárd.**

Homoki szőlőtelepítőeknek igen fontos.

A özég 17 év óta áll fenn

A most már az országon kívül is elterjedt a híre, a mennyiben ma már sok Morvaország, Galiczia, Bukovina, Stajersonz, Alsó- és F.-Ausztria, valamint Szerbia, Bulgária, Románia és Németország részére, Németföld-állomány, cseméték 500-600 darab; vadoncs-állománya 8 millió. A csemétéknek 4500-5000 rendeltékek kelleni szállítványokat. A gyümölcsfa-iskola teljesen s így az főként a **homoki szőlőtelepítőeknek kínos haza** azért, mert mint tudva van, a homok- öppen úgy, mint az agyagos, kivezesse talajban, nemkülönben a lapos de magas (hegyes) fekvésű földön mindig biztosabban erőd megé fejlődik, mint az, mely a gyomos talajra kerül, vagy talajában kevésbé táplált. A gyümölcsfa-iskola boldogult Bereczki Máté mezőgazdálkodási cseresznye, meggy, lasponya, bors, díó és sperből. Az 1-2-3-4 éves, gazdag gyökert, fejtelmes, igen szép cseméték darabja azok erőssége- szerint 15 krtól 40 krtig. A 4-5 éves igen erős koronás sorfák darabja 45-50 kr. Nagyban védelmi az árak külön megállapodás tárgyát képe- kret, melyek gazdag gyökerecselőként fogva főként nagyban telepítésekhez olcsóságuk folytán igen ajánlatosak. Fenti minőségű cseméték va- rt 84 krtól 19 frt-ig terjed, Nagyobb vételnél 5-10-15% engedmény. — Levél czim.

UNGVÁRY LÁSZLÓ gyümölcsfa-iskolája, **Czepléden.**

!! Tessenék árjegyzéket kérni!!

74. 10-8

CASCARADIN
RADITZ.
legjobb szer SZÉKREKEDÉS, GYOMOR- és
MAJBAJ, ÉTVÁGYTALANSÁG, SÁRGASÁG,
ARANYÉR, ELMIZÁS, VÉRTÖDULÁS és
FEIFAJÁS ellen, kitűnő VÉRTISZTÍTÓ.
Orvosi tekintélyek által kipróbálva és ajánlva.
1/2 doboz 60 kr., egész doboz 1 frt 10.
Az üveg az előzetes beküldése esetén bérmentve.

MIRTUS-CRÈME
törv. védve
szírtalan és ártalmatlan finomító és szepítő
KÉZ- és ARCZ-CRÈME.
— Mással is használható! —
Előkeelt minden BŐRHIBÁT, ugyan. SZEPLŐT,
MAJFOLYOT, BŐRHATÁT, BŐRHÁMLÁST, PATTANÁST
stb. — 1 tégely ára 1 frt. — hozza
PULCHERADINPOUDRE
1 doboz 50 kr., (fehér, rózsaszín vagy krém.)
PULCHERADINSZAPPAN
bőrbevonó, remek illatú, nagyon tartós, 1 db
40 kr., 3 db 1 frt 10 kr.
MIRTUS-FEHÉRÍTŐ
vörös kezok, barna kezok, vorusodott arcz, orr
ellen az egyetlen gyógyszer. 1 üveg 2 frt.
— Számtalan elismerő levél! —
Készíti és szétküldi:
RADITZ RÓBERT gyógyszer-
tára az **APOSTOLHOZ**
Budapest, VIII. József-körut 64a,
Baross-utca közelében.

RAKTÁRON: 91. 20--16

az ország nagyobb gyógyszer-táraiban.

!! Butorvásárlók figyelmébe !!

SIMON LAJOS

asztalos és kárpitos butorraktára,

SZÉKESFEJÉRVÁR, KOSSUTH-UTCZA 6-IK SZÁM,
(a posta átellenében.)

Ajánlja a n. é. helybeli és vidéki közönségnek saját készítményű butoraival
berendezett üzletét, hol dus választékban kaphatók fényezett és matt háló-, ebédlő
és szalon szoba butorok, továbbá

diványok s ottományok

mindenféle alakban. Képek, fali és pipere tükrök, márvány és falappal. Ebédlő és
nadszékek, függönytartók, matraczok, lószőr és tengerifüvel tömve — a legolesőbb
árban kaphatók. — Továbbá elvállal mindennemű asztalos és kárpitos munkák
javítását és átdolgozását, új butorok készítését a legújabb divat szerint.
Ugyszinte ruganyos matraczok és rolleták készítését

a legjutányosabb áron gyorsan és pontosan teljesít.

MÉG SOHASEM LÉTEZETT!

100.000

lehet az Újságíró-sorsjegyek utolsó huzásánál,

mely

már holnapután

koronát

kedden február **21-én** fog okvetlenül megtartatni,

☞ **egy koronával nyerni.** ☜

Főnyeremény **100.000** korona, **10.000** korona stb. stb.

160. 1-1

**Egy sorsjegy ára
egy korona.**

Sorsjegyek kaphatók: az összes bankokban, váltóházakban
dohánytözsdekben és ezen lap kiadóhivatalában.